

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української і всесвітньої історії та культури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

_____ доц. Чорна Л.В.

„19” жовтня 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ

(вид практики: навчальна, виробнича)

освітнього ступеня бакалавр

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр та найменування)

спеціальність/напрямок підготовки 014.03 Середня освіта (Історія)
(код та найменування)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет української філології та соціальних наук
(назва інституту, факультету)

Робоча програма з виробничої (педагогічної) практики _____ для студентів
(вид та назва практики)
напряму підготовки/спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)
на 2017 / 2018 навчальний рік. – 8 с.

Робоча програма розроблена на підставі програми практичної підготовки спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)
напряму підготовки _____,
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка _____,
затвердженої на засіданні ради факультету української філології та соціальних наук Ізмаїльського державного гуманітарного університету „19” жовтня 2017 р., протокол № 2.

Розробник: к.і.н., доц. кафедри української і всесвітньої історії та культури Гончарова Н.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української і всесвітньої історії та культури _____

Протокол № 3 від „12” жовтня 2017 р.

Завідувач кафедри _____ (Церковна В.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма схвалена методичною радою факультету української філології та соціальних наук _____ за спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія)
(код, найменування)

Протокол № 1 від „12” жовтня 2017 р.

Голова _____ (Циганок І.Б.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис виробничої (педагогічної) практики

Рік підготовки 4

Семестр VII

Кількість тижнів – 6

Кількість кредитів – 9

Загальна кількість годин – 270

Вид контролю: диференційований залік

(залік чи диференційований залік)

2. Мета та завдання виробничої (педагогічної) практики

Мета – оволодіння майбутніх педагогів формами, засобами, традиційними й інноваційними технологіями навчально-виховної роботи в різних типах загальноосвітніх навчальних закладів; застосування у практичній педагогічній діяльності знань із теорії педагогіки, психології, історії та методики її навчання; усвідомлення студентами значущості цих знань, виховання потреби постійного вдосконалення професійних умінь та педагогічної майстерності; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного потенціалу кожного студента; реалізація дослідницьких умінь у безпосередній професійній діяльності.

Завдання:

- забезпечення умов для професійної адаптації студентів, залучення практикантів до активної діяльності в учнівських колективах;
- ознайомлення зі специфікою функціонування сучасних навчальних закладів (загальноосвітніх шкіл, спеціалізованих шкіл, гімназій, ліцеїв);
- закріплення і поглиблення знань із психолого-педагогічних фахових дисциплін, оволодіння методами та прийомами застосування цих знань при розв'язанні педагогічних завдань і організації навчально-виховного процесу;
- формування професійних вмінь щодо проведення уроків різних типів, впровадження у навчальний процес інноваційних освітніх технологій; проведення виховної роботи з фаху;
- формування творчого, дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності; набуття навичок проведення наукових досліджень в області педагогічних наук з використанням сучасних методик, вмінь здійснювати самоконтроль та об'єктивний самоаналіз власної педагогічної діяльності, роботи вчителів-предметників та колег-практикантів;
- вироблення у студентів навичок самостійної підготовки та проведення уроків різних типів, проведення різноманітних форм навчально-виховної роботи; почуття особистої відповідальності за їх якість та ефективність;
- виховання у студентів любові до вчителювання, прагнення до постійного професійного зростання; розвиток особистісних якостей, які є передумовою

формування педагогічної майстерності, індивідуального стилю професійної діяльності майбутніх фахівців.

За час проходження практики студент має набути таких умінь і навичок:

№	Результати навчання	Компетентності
1.	Знати теоретичні та практичні основи методики навчання історії, методологічні основи і дидактичні принципи педагогічної освіти. Вміти застосовувати механізми для навчання та виховання у своїх учнів умінь швидко адаптуватися до динамічних умов життя.	Володіти спеціальними знаннями в області сучасної шкільної освіти.
2.	Знати цілі та зміст сучасної історичної освіти, методологію методики як наукової дисципліни. Вміти працювати з науковою та навчально-методичною інформацією, використовувати навички публічного мовлення, ведення дискусії та полеміки.	Володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації.
3.	Знати засоби, методи та основні прийоми навчання історії, форми позакласної й позашкільної роботи з історії, способи перевірки знань й умінь учнів та критерії оцінювання їхніх навчальних досягнень. Вміти оптимально визначати методичні засоби у межах історичної освіти.	Здатність самостійно виявляти та відбирати форми, методи та прийоми роботи залежно від поставлених навчально-методичних завдань.
4.	Знати зміст навчальних програм та підручників із курсів вітчизняної та всесвітньої історії. Вміти проектувати освітній процес на основі використання сучасних науково-педагогічних розробок.	Здатність самостійно працювати з різноманітними джерелами інформації.

3. Програма виробничої (педагогічної) практики

Основною базою практики є загальноосвітні школи та інноваційні середні навчальні заклади (спеціалізовані школи, гімназії, ліцеї), які можуть забезпечити проведення студентами уроків з історії України, всесвітньої історії, позакласної роботи з фаху, виховних заходів.

Педагогічна практика передбачає:

- ознайомлення з напрямками, формами, методами навчально-виховної роботи загальноосвітніх закладів;
- планування навчально-виховної роботи на весь період практики;
- роботу на посаді вчителя історії;
- виконання обов'язків помічника класного керівника;
- проведення науково-дослідної роботи;
- підготовку звітної документації;
- участь у підсумкових заходах із педагогічної практики в загальноосвітніх закладах та університеті.

Програма педагогічної практики складається з чотирьох завдань-напрямків:

- навчальна діяльність студента-практиканта

1) підготувати і провести 6 залікових уроків різних типів із використанням елементів повторювально-узагальнюючого уроку та нестандартних форм навчання;

2) продемонструвати застосування індивідуального підходу при закріпленні та перевірці знань, умінь і навичок учнів.

- позакласна робота з фаху

1) провести історичну вікторину;

2) організувати історичну (краєзнавчу) екскурсію.

- науково-дослідницька діяльність

1) відвідати і дати аналіз 3 уроків вчителя-методиста або студента-практиканта;

2) провести психолого-педагогічні дослідження індивідуальних особливостей учнів за допомогою анкетування.

- виховна робота з учнівським колективом

Цей напрям передбачає проведення виховних заходів згідно з планом виховної роботи навчального закладу, в якому проходить практику студент.

Студент при проходженні практики зобов'язаний: до початку практики одержати від керівника практики від навчального закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників; дотримуватись правил внутрішнього розпорядку навчального закладу, розпоряджень адміністрації й методистів фахової кафедри, статутних вимог вчителя та класного керівника; знаходитись у школі не менше шести годин щоденно; нести відповідальність за виконану роботу; встановити контакт з учнями класу, вивчати психолого-педагогічні особливості школярів та учнівського колективу, дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії; систематично вести щоденник спостережень, підготувати звітну документацію; своєчасно скласти залік з практики.

4. Форми та методи контролю

Результатом проходження практики є диференційований залік. Виставлення оцінки відбувається згідно з Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ECTS.

Оцінка за практику складається з оцінки керівника від бази практики, керівника від кафедри, захисту студентом звіту (як середньозважений бал).

5. Вимоги до звітної документації

Матеріали надаються на кафедру в окремій теці «Звітна документація з педагогічної практики». До переліку входять:

1. Характеристика загальноосвітнього навчального закладу з обов'язковим зазначенням оцінки.
2. Щоденник студента-практиканта, заповнений відповідно до загальноприйнятих вимог.
3. Звіт студента-практиканта (стилий опис особисто проведеної роботи, враження та зауваження щодо проходження педагогічної практики з історії).
4. Календарно-тематичне планування з предмету (за період проходження педагогічної практики).
5. Розгорнуті плани-конспекти залікових уроків з оцінкою та підписом вчителя-методиста.
6. Розгорнуті плани-конспекти позакласних заходів з фаху (підписані заступником директора з виховної роботи та завірені печаткою навчального закладу).
7. Поглиблений аналіз відвіданих уроків вчителя-методиста або студента-практиканта.
8. Розгорнуті плани-конспекти виховних заходів (з оцінкою та підписом класного керівника).

6. Розподіл балів, які отримують студенти

№	Вид діяльності студента-практиканта	Термін виконання	Кількість балів
1.	Навчальна робота	період практики	20
2.	Позакласна робота	період практики	20
3.	Науково-дослідницька діяльність	період практики	20
4.	Виховна робота	період практики	20
5.	Якість оформлення та захисту звітної документації	підс.конференція, залік	20
	Всього:		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для диференційованого заліку	для заліку

90 – 100	відмінно	зараховано
80-89	добре	
65-79		
55-64	задовільно	
50-54		
30-49	незадовільно з можливістю повторного проходження практики	не зараховано з можливістю повторного проходження практики
1-29		

7. Методичні рекомендації

Педагогічна практика покликана закріпити і поглибити професійне ставлення до предмету, викликати інтерес до науково-дослідницької роботи в області педагогічних наук.

За час педагогічної практики студент має навчитися застосовувати теоретичні знання, набуті при вивченні педагогіки, психології, історії та методики її навчання, у процесі організації навчальної, виховної і позакласної роботи в школі, раціонально поєднувати традиційні й інноваційні методи і прийоми роботи, аналізувати й узагальнювати досвід, накопичений методистами і вчителями шкіл.

Програма педагогічної практики має передбачати на диференційному рівні такі компоненти уроку як: 1) забезпечення досягнення мети уроку, комплексне використання різноманітних методів навчання; 2) організація і керівництво пізнавальною діяльністю учнів, створення проблемних ситуацій, оптимальне поєднання індивідуальної, групової і фронтальної роботи учнів; 3) організація самостійної роботи учнів з підручником, хрестоматією, робочими зошитами; 4) розвиток практичних навичок роботи з історичною картою (атласом), контурною картою, структурно-логічними схемами; 5) вмотивоване використання наочності (портретів, навчальних картин, плакатів); 6) самостійний вибір і використання дидактичних матеріалів; 7) застосування індивідуального підходу з урахуванням рівня пізнавальних можливостей школярів різних класів; 8) використання сучасних інформаційних технологій.

8. Рекомендована література

Базова

1. Арыдин В.М., Атанов Г.А. Учебная деятельность студентов / Справочное пособие для абитуриентов, студентов, молодых преподавателей. – Донецк, 2000.
2. Баранков О.Г., Желіба О.В. Шкільний курс історії та методика його викладання: Навчально-методичний посібник. – Ніжин, 2002.
3. Баханов К.О. Організація особистісно орієнтованого навчання. Порадник молодого вчителя історії. – Харків, 2008.
4. Баханов К.О. Організація практики студентів педагогічних університетів з методики навчання історії. – Бердянськ, 2007.

5. Баханов К.О. Шкільна програма з історії: становлення змісту. – Харків, 2009.
6. Бутенко Н.Ю. Педагогічна практика: підготовка та реалізація: Навчальний посібник / Н.Ю. Бутенко, Л.М. Грищенко. – Київ, 2005.
7. Гончарова Н.О. Педагогічна практика студентів історичної спеціальності. Навчально-методичний посібник. – Ізмаїл, 2009.
8. Книга вчителя історії, етики, основ правознавства: Довідково-методичне видання / Упор. Р.І. Євтушенко, О.В. Галєгова. – Харків, 2005.
9. Конаржевський Ю.А. Аналіз уроку. – Харків, 2008.
10. Курилів В.І. Методика викладання історії. Курс підвищення кваліфікації вчителів історії: Навчальний посібник. – Харків, 2008.
11. Левітас Ф.Л., Салата О.О. Методика викладання історії. Посібник учителя. – Харків, 2006.
12. Левітас Ф.Л., Салата О.О. Методика викладання історії. Практикум для вчителя. – Харків, 2007.
13. Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі: Навчальний посібник. – К., 2006.

Допоміжна

14. Історична освіта і сучасність. Як викладати історію школярам і студентам / За ред. Б. Кубіс. – Київ, 2007.
15. Кожем'яка О.Л. Роль шкільного методоб'єднання в роботі навчального закладу. Методичні та практичні поради. – Харків, 2008.
16. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. – Київ, 2003.
17. Мокрогуз О.П. Інноваційні технології на уроках історії. – Харків, 2007.
18. Позакласні заходи з історії / Авт.-упор. Ф.Л. Левітас. – Харків, 2004.
19. Позакласна робота з історії. Вип. 2 / Упор. Н.І. Харківська. – Харків, 2005.
20. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навчальний посібник. – Київ, 2004.
21. Сучасний урок. Панорама методичних ідей / Упор. Н.І. Харківська. – Харків, 2004.
22. Тиждень історії та правознавства в школі. Вип. 3 / Упор. Н.І. Харківська. – Харків, 2007.
23. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для педагогічних вузів. – Тернопіль, 2003.
24. Цимбалюк І.М. Підвищення професійної кваліфікації: Психологія педагогічної праці: Навчально-методичний посібник. – Київ, 2004.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://www.osvita.org.ua> – Освітній портал – новини освіти та науки, статті з питань освіти, навчальні курси, ресурси з дистанційної освіти.
2. <http://mon.gov.ua> – Сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <http://www.znannya.org> – Портал знань – відкриті навчальні матеріали, дистанційне навчання, дистанційне тестування знань, вільний доступ до навчальних курсів різної тематики, освітні ресурси з інформаційних технологій, програмування, проектування програмного забезпечення.
4. <http://www.school.ed.net.ua> – Всеукраїнський шкільний портал – інформація про середні навчальні заклади України, курси дистанційної освіти, мультимедійні підручники, новітні розробки на допомогу навчальному процесу.
5. <http://www.westukr.itgo.com> – Інтерактивні технології.
6. <http://www.college.ru> – Открытый колледж – містить розділи за природничими галузями знань: астрономія, біологія, математика, фізика, хімія. Віртуальні підручники, динамічні моделі, тести у відкритому доступі, огляди Інтернет-ресурсів за предметами. Індивідуальні контрольні запитання для самоперевірки різного рівня складності у системі дистанційного навчання.
7. <http://ukrcenter.com> – Український центр освітньо-інформаційного порталу.
8. <http://ant-m.ucoz.ru> – Виртуальный кабинет истории и обществознания.